

МЕТОДИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ КАРТ ПРИ ВИКЛАДАННІ МОРФОЛОГІЇ КРОВІ РІЗНИХ ВИДІВ ПТИЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Павловський Вадим Володимирович

*аспірант кафедри внутрішніх хвороб, фармації та біохімії,
факультету ветеринарної медицини,
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна*

Організація педагогічного процесу з викладання морфології та фізіології крові птиці в умовах воєнного стану, вимагає адаптації до нестабільних умов, таких як обмежений доступ до ресурсів і перехід до дистанційного навчання. У контексті педагогіки інноваційні методи, зокрема інтелектуальні карти, стають ключовим інструментом для ефективного викладання цієї дисципліни, сприяючи структуризації навчального матеріалу та полегшенню його засвоєння студентами [4, 6]. Згідно з концепцією Тоні Бюзена, інтелектуальні карти – це творчий метод організації знань, який за допомогою ручного створення, відображає зв'язки між поняттями через радіальну структуру, стимулюючи асоціативне мислення та активізуючи уяву [1, 7]. Метою дослідження було проаналізувати педагогічний потенціал інтелектуальних карт у формуванні знань про загальну морфологію крові птиці на прикладі лейкоцитів з врахуванням психологічних і технічних викликів воєнного часу.

Дослідження спирається на педагогічні методи систематизації, моделювання та тестування, зосереджені на викладанні базових аспектів морфології лейкоцитів крові птиці. Систематизація передбачала узагальнення знань про структуру та різновиди лейкоцитів крові та їхні основні функції в нормі. Моделювання полягало у створенні інтелектуальної карти зображеної на малюнку (рис. 1), ця карта включила наступні модулі: будова лейкоцитарних клітин крові, їхні ролі та різновиди, методи досліджень, місця утворення та інші характерні особливості.

Рис.1. Інтелектуальна карта з вивчення будова лейкоцитарних клітин крові, їхні ролі та різновиди

Педагогічне тестування продемонструвало, що візуалізація матеріалу сприяє кращому розумінню студентами складних тем завдяки чіткій структурі та графічним елементам, таким як кольорові малюнки.

У педагогічному процесі інтелектуальні карти дозволяють викладачам ефективно подавати матеріал про морфологію крові птаці, компенсуючи обмежений доступ до практичних занять [6, 7]. Схеми, створені студентами, розподіляють інформацію на логічні блоки та створюють візуалізацію, в процесі якої встановлюється взаємозв'язок різних аспектів теми, що сприяє розуміння викладеного матеріалу, наприклад, загальна характеристика лейкоцитів, різновиди морфології та функцій лейкоцитів у кров'яному руслі птаці, що полегшує підготовку викладачів і пояснення ключових понять для студентів. Наприклад, ми створили карту, де центральним елементом є "лейкоцити птаці", а гілки розкривають їхню будову, різноманітність та функції, що стимулює розвиток логічного мислення студентів і підвищує їхню мотивацію до навчання навіть за умов воєнного стану.

Психологічні виклики, спричинені стресом і тривожністю внаслідок війни, суттєво впливають на учасників освітнього процесу. Інтелектуальні карти, зменшують когнітивне навантаження завдяки

зрозумілій структурі, що дозволяє студентам швидше опанувати матеріал і зберігати увагу. Викладачі можуть пропонувати завдання, наприклад, доповнення карт інформацією про видові відмінності лейкоцитів птиці, що відволікає студентів від тривожних думок і розвиває аналітичні навички. Паперові носії підтримують безперервність навчання, знижуючи психологічний дискомфорт від нестабільності інфраструктури [4, 7, 9].

Інтерактивність забезпечується через групову роботу, яка проводиться як офлайн, так і онлайн через платформу Zoom. Спільне створення карт, наприклад, розподіл між студентами опису будови лейкоцитів та їх різновидів у птиці, сприяє соціальній взаємодії та зменшує відчуття ізоляції. Викладачі адаптують складність завдань до емоційного стану студентів, пропонуючи прості ескізи для тих, хто відчуває виснаження, або деталізовані схеми для підтримки інтересу, що підвищує залученість до навчання [2, 5, 8].

Метод інтелектуальних карт також оптимізує роботу викладачів, дозволяючи швидко оновлювати матеріали без значних зусиль, що є важливим для збереження їхньої професійної стійкості в умовах війни. Наприклад, додавання нової гілки до карти про вплив раціону на лейкоцити не вимагає переробки всієї схеми, що економить час і ресурси. Порівняно з традиційними методами, цей підхід скорочує час на викладання, надаючи студентам можливість самостійно опрацьовувати матеріал у зручному темпі.

Висновки. Інтелектуальні карти, створені за концепцією Тоні Бюзена, є педагогічно обґрунтованим методом викладання фізіології свійських тварин, в умовах венного стану, що видно з даної тези в якій розглянуто морфологію лейкоцитів птиці. Вони забезпечують структурування матеріалу, компенсують обмеження практичних занять і сприяють ефективному засвоєнню знань студентами завдяки творчому візуальному підходу. Метод підтримує мотивацію, зменшує психологічне навантаження та адаптується до технічних і емоційних викликів, забезпечуючи безперервність освіти. Перспективи подальших досліджень включають розробку карт із дизайном, орієнтованим на психологічний комфорт, наприклад, із використанням заспокійливих кольорів олівців, що може додатково підвищити ефективність педагогічного процесу.

Література

1. Бирка Маріан. Теоретико-методичні основи використання інтелектуальних технологій у професійній діяльності вчителів природничо-математичних дисциплін. Нова педагогічна думка. 2013. № 3. С. 3–6.

2. Верголяс М., Верголяс О., Брантова О. Освіта і наука України в умовах воєнного стану. [Київ]: [б. в.], 2023. [б. с.].

3. Іванов І. І. Назва статті // Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 квітня 2018 р., м. Кам'янець-Подільський / Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж. – Кам'янець-Подільський, 2018. – С. 21–213.

4. Кремень В. Г., Луговий В. І., Саух П., Драч І. І., Слюсаренко О. М., Скиба Ю. А., Набок М. В. Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді. [Київ]: [б. в.], 2023. [б. с.].

5. Кучеренко Т. В. Використання інтелект-карт у процесі навчання іноземних мов // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2019. – № 1. – С. 69–74.

6. Мороз Л. І., Сафін О. Д. Модель розвитку стресостійкості здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. 2022. № 5. С. 48–53.

7. Спольник О. І., Гайдусь А. Ю., Каліберда Л. Т. Роль фізики в підготовці фахівців агропромислового комплексу // Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти: матеріали конференції, 2019. – С. 176–178.

8. Форносова Т. В. Інтелектуальні картки як засіб опрацювання інформації / Т. В. Форносова; наук. кер. Л. В. Бондаренко // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни: матеріали 29-ї студентської науково-теоретичної конференції, м. Миколаїв, 22-24 березня 2017 р. / Міністерство освіти і науки України; Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв: МНАУ, 2017. – С. 285–287.

9. Фурман Анатолій В. Методологічне обґрунтування багаторівневості парадигмальних досліджень у соціальній психології. Психологія і суспільство. 2012. № 4. С. 78–125.